เมื่อบริษัทจดทะเบียนไทยมี... ธรรมาภิบาล แล้วประชาชน-นักลงทุนได้อะไร - มติชน ฉบับวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2559

ทีมข่าวเศรษฐกิจ

"ธรรมาภิบาล" กลายเป็นประเด็นร้อนแรงมาตั้งแต่ปลายปี 2558 หลังสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เผยแพร่ข่าวเปรียบเทียบปรับผู้บริหารระดับสูงของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) และผู้ที่เกี่ยวข้องรวม 6 ราย กรณีใช้ข้อมูลภายในซื้อหุ้น บริษัท สยามแม็คโคร จำกัด (มหาชน) เป็นเรื่องราวใหญ่โตเพราะเหล่าบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุน (บลจ.) ทยอยขายหุ้นซีพีออลล์ออกมาตามกฎการลงทุนที่ไม่ลงทุนในบริษัทไม่มีธรรมาภิบาล ขณะที่คณะกรรมการบริษัทและผู้ที่เกี่ยวข้องยืนยันว่ายังคงให้ผู้บริหารทุกรายอยู่ในตำแหน่ง

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นช่อง 3 หรือบริษัท บีอีซี เวิลด์ จำกัด (มหาชน) ยังให้ นายสรยุทธ สุทัศนะจินดา จัดรายการต่อได้ แต่สุดท้ายถูกสังคมกดดันจนนายสรยุทธได้ประกาศยุติการทำหน้าที่รายงานข่าว ต่อด้วย 4 ผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนให้ข่าวเท็จ ใช้ข้อมูลอินไซด์ซื้อหุ้นซึ่งหนึ่งในนั้นคือ นายชัย โสภณพนิช ประธานกรรมการบริษัท กรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน) และถูกสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) เปรียบเทียบปรับพร้อมสั่งให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการของบริษัท กรุงเทพประกันภัยได้ เนื่องจากการกระทำความผิดครั้งนี้เป็นลักษณะต้องห้ามของบุคลากร "ธุรกิจตลาดทุน" ซึ่ง ก.ล.ต.เตรียมพิจารณาเพิ่มโทษผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนทั่วไปที่ทำความผิดให้เด็ดขาดเหมือนผู้บริหารในธุรกิจตลาดทุน

แล้วเพราะเหตุใดบริษัทจดทะเบียนและผู้บริหารบริษัทจดทะเบียนถึงต้องมีธรรมาภิบาล เพราะคนทั่วไปมองว่าคำนี้เป็น "นามธรรม" มากกว่า "รูปธรรม"

นายพิพัฒน์ ยอดพฤติการผู้อำนวยการสถาบันไทยพัฒน์ อธิบายว่าเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องนามธรรม บริษัทขนาดใหญ่ หรือแม้ร้านค้าขายของเล็กๆ ก็ควรมี เพราะหากร้านอาหารหน้าปากซอยไม่มีธรรมาภิบาล ซื้อวัตถุดิบไม่ดีมาปรุงอาหารอาจทำให้คนในหมู่บ้านท้องเสียได้ แต่ถ้าเป็นบริษัทจดทะเบียนขนาดใหญ่ มีผู้ถือหุ้นจำนวนมากทำธุรกิจกับคนหมู่มากหากไม่มีธรรมาภิบาลก็ยิ่งสร้างความเสียหายในวงกว้าง ซึ่งการแก้ปัญหาเรื่องธรรมาภิบาลในองค์กรสามารถทำได้สองมุม คือ 1.แก้ไขจากภายในองค์กร คือแก้ที่ผู้บริหาร 2.เพิ่มความเข้มข้นจากหน่วยงานกำกับ การใช้กฎหมายต้องมีความเข้มแข็ง และทำจริงจัง เพื่อให้บริษัทที่มีธรรมาภิบาลดีอยู่แล้วไม่มองเรื่องไม่ดีเป็นตัวอย่าง

"ถ้าการบังคับไม่เข้มงวด บริษัทที่ทำดีอาจ มองว่ามีต้นทุนในการทำความดี ถ้าการไม่มี ธรรมาภิบาลไม่เสียหายอาจเกิดพฤติกรรมเลียนแบบทำให้องค์กรที่ทำดีอยู่แล้วทำไม่ดีตาม"

โดยที่ผ่านมาไทยพัฒน์ได้จัดทำรายชื่อ 100 หลักทรัพย์จดทะเบียนที่ดำเนินงานโดดเด่นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล ซึ่งมี บลจ.ทิสโก้ จำกัด ได้นำข้อมูลไปใช้ในการคัดเลือกหุ้นเข้ากอง พบว่า ตั้งแต่ต้นปี 2559 ถึงปัจจุบันได้รับผลตอบแทนประมาณ 6.99% ถือว่าอยู่ในระดับใกล้เคียงกับตลาดหุ้นไทย

นายบัณฑิต นิจถาวร กรรมการผู้อำนวยการ สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (ไอโอดี) หนึ่งในหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างธรรมาภิบาล ให้ข้อมูลว่า วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น มีสาเหตุสำคัญจากการที่ธุรกิจในประเทศขาดระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี ในโลกธุรกิจที่ซับซ้อนในยุคปัจจุบันจะอาศัยความสามารถในการบริหารจัดการให้ธุรกิจมีกำไรและขยายธุรกิจเพียงอย่าง

เดียวคงไม่ได้แล้ว อีกทั้งสังคมไทยและประชาคมโลกต่างให้น้ำหนักกับเรื่อง "การกำกับดูแลกิจการที่ดี" และ "จริยธรรมในการทำธุรกิจ"มากขึ้นเรื่อยๆ

การกำกับดูแลกิจการตามหลักธรรมาภิบาลนอกจากจะช่วยสร้างผลกำไรให้ธุรกิจอย่างยั่งยืนแล้ว ยังส่งผลดีต่อผู้ถือหุ้นของบริษัททั้งผลกำไรและการเติบโตอย่างมั่นคง ทำให้คู่ค้าสามารถทำธุรกรรมกับบริษัทได้อย่างมั่นใจ และหากกิจการต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจร่วมกันยึดหลักธรรมาภิบาลในการทำธุรกิจ ก็จะส่งผลให้ธุรกิจไทยมีมาตรฐานในการกำกับดูแลกิจการที่ดีอยู่ในระดับสูงซึ่งจะช่วยดึงความสนใจจากนักลงทุนทั้งภายในและภายนอกประเทศให้สนใจเข้ามาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้นด้วย

นางเกศรา มัญชุศรี กรรมการและผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) ระบุว่า ตลาดหุ้นไทยปัจจุบันก้าวไปอีกขั้น คือนอกจากธรรมาภิบาลแล้ว ยังหนุนให้บริษัทจดทะเบียนไทยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและสังคมด้วย คำถามคือ บริษัทจดทะเบียนทำดีแล้วได้อะไร คำตอบคือบริษัทนั้นจะได้รับความสนใจจากกองทุนต่างประเทศ สถาบันในประเทศและนักลงทุนไทย ส่วนกรณีทำผิดก็มีกระแสสังคมต้านถือเป็นเรื่องที่ดี เพราะเป็นการปลุกและกระตุ้นสังคม ให้เห็นว่าเป็นประเด็นที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญ ซึ่งหลังจากนี้ ตลท.จะปรับเพิ่มเกณฑ์ใหม่ให้เหมาะสมกับนักลงทุน เพื่อหนุนให้บริษัทจดทะเบียนไทยมีธรรมาภิบาลที่ดีต่อไป

ต้องติดตามว่า สังคมตลาดทุนจะช่วยกันผลักดันเรื่องนี้ให้เป็นรูปธรรมมากเพียงใด!!

"...การกำกับดูแลกิจการที่ดีอยู่ไทย (ไอโอดี) หนึ่งในหน่วยงานที่มีบทบาทในระดับสูงซึ่งจะช่วยดึงความ""สนใจจากนักลงทุนทั้งภายในและภายนอก..